

Pozycja podmiotów współodpowiedzialnych z upadłym

Dr Joanna Dominowska
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie,
NOERR STIEFENHOFER LUTZ Warszawa

Konspekt referatu

1. Przedstawienie konstrukcji współodpowiedzialności

1.1. struktura

1.1.1. upadły

- a) spółka dominująca;
- b) każda spółka, z której upadłością umowa wiąże postawienie kredytu w stan wymagalności

1.1.2. podmioty współodpowiedzialne

- a) gdy 1.1.1 a) spółki zależne;
- b) gdy 1.1.1 b) spółki zależne i spółka dominująca.

1.2. źródła współodpowiedzialności:

- 1.2.1. pierwotne: umowa od początku kreuje współodpowiedzialność spółki dominującej i spółek zależnych;
- 1.2.2. następcze: przez poręczenie, przystąpienie do długu, gwarancję.

1.3. zakres odpowiedzialności

- 1.3.1. spółki zależne są współodpowiedzialne tylko za spółkę dominującą
- 1.3.2. spółki zależne są współodpowiedzialne za spółkę dominującą i za spółki siostry.

1.4. zakres korzyści

1.4.1. spółki zależne są współbeneficjentami kredytu w zakresie określonym umową/wskazany przez spółkę dominującą/wskazany przez podmiot trzeci

1.4.2. spółki zależne tylko zabezpieczają kredyt.

2. Problemy prawne:

2.1. czy samo przyjęcie przez dłużnika odpowiedzialności solidarnej (pierwotne lub następcze) jeżeli ewentualne egzekwowanie tak powstałego zobowiązania mogłoby spowodować, że całkowita wysokość zobowiązań przekroczy wartość majątku poszczególnych dłużników powoduje sytuację tzw. nadmiernego zadłużenia z art. 11 ust 2 PUiN?

2.1.1. cel wprowadzenia drugiej podstawy upadłości - art. 11 ust 2 PUiN;

2.1.2. skutek przyjęcia obowiązku złożenia wniosku o ogłoszenie upadłości już w chwili zaciągnięcia zobowiązania;

2.1.3. sposoby wyłączenia ryzyka zastosowania art. 11 ust. 2 PUiN w umowie: „dłużnik nie będzie zobowiązany do dokonania, ani nie będzie od niego wymagane dokonanie płatności wynikającej z niniejszej umowy o ile oraz w zakresie, w jakim takie zobowiązanie lub płatność spowodowałyby niewypłacalność dłużnika w rozumieniu art. 11 ust. 2 PUiN” i zagrożenia z tym związane – zarzut regulowania stosunków na wypadek ogłoszenia upadłości.

2.2. jak w praktyce zapisać wierzytelności z zobowiązań solidarnych na liście wierzytelności?

2.2.1. jak zapewnić przepływ informacji w zakresie tego, jaka jest wysokość zaspokojenia na wskazany dzień?

2.2.2. możliwość wskazania przy wpisywanych wierzytelnościach, że wynikają one z zobowiązania solidarnego.

3. Problem naruszenia art. 189 § 2 KSH przez zapłatę długu solidarnego a nawet przez samo przystąpienie do tego długu:

- 3.1. czy zapłata przez spółkę zależną na rzecz wierzyciela długu solidarnego obejmującego zobowiązanie wspólnika – spółki dominującej, może być potraktowana jako wypłata z majątku spółki na rzecz wspólnika i, o ile prowadziłyby do naruszenia kapitału zakładowego, uznana za niedozwoloną w świetle przepisu art. 189 § 2 KSH, a jeśli tak, to w jakim zakresie?
- 3.2. czy zapłata przez spółkę siostrę na rzecz wierzyciela długu solidarnego obejmującego zobowiązanie innej spółki siostry – obie spółki mają tego samego wspólnika, może być potraktowana jako wypłata z majątku spółki na rzecz wspólnika i, o ile prowadziłyby do naruszenia kapitału zakładowego, uznana za niedozwoloną w świetle przepisu art. 189 § 2 KSH, a jeśli tak, to w jakim zakresie?
- 3.3. czy samo powstanie zobowiązania o charakterze solidarnym (np. na skutek udzielenia przez spółkę gwarancji lub poręczenia za zobowiązania wspólnika może być już uznane za „otrzymanie przez wspólnika wypłaty z majątku spółki”?
 - 3.3.1. cel ochrony z art. 189 § 2 KSH;
 - 3.3.2. nowelizacja § 30 ust. 1 niemieckiej Ustawy o spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością – wyraźne wyłączenie z zakazu wypłat na rzecz wspólnika sytuacji, gdy pomiędzy spółką a jej wspólnikiem zawarta została umowa o objęcie dominacją lub umowa o odprowadzaniu zysku, a także sytuacji, gdy spółka w zamian za swoje świadczenie otrzymuje wobec wspólnika pełnowartościowe roszczenie wzajemne;
 - 3.3.3. problem ustalenia momentu faktycznego odpływu kapitału: chwila dokonania zabezpieczenia czy chwila faktycznej wypłaty kapitału?
 - 3.3.4. teoria bilansowa.